

Intézmény neve: **Burattino Általános és Középiskola,
Gyermekotthon**

Szabályzat típusa: **Pedagógiai program**

Intézmény címe: 1212 Budapest, Táncsics Mihály utca 27-29.

Intézmény OM-azonosítója: 035187

Intézmény fenntartója: Burattino Szociális és Kulturális Egyesület

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja	2
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	2
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	3
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	4
1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai.....	4
1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	6
1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.4.1 Intézményi hagyományaink	10
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok	13
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	16
1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	16
1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	17
1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	24
1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása.....	27
1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	27
1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	29
1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	29
1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	29
1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	29
1.8.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel	30
1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	34
1.9.1 A vizsgaszabályzat hatálya.....	34
1.9.2 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend	35
1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	36
1.11 A felvételi eljárás különös szabályai	37
2. Az intézmény helyi tanterve	38
2.1 Tantárgyi struktúra és óraszámok	38
2.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	42
2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	43
2.4 Mindennapos testnevelés.....	44
2.5 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	45
2.6 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	45
2.7 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	47
2.8 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	47
2.9 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	48
2.9.1 Az iskola egészségnevelési elvei.....	48
2.9.2 Az iskola környezeti nevelési elvei	48
2.10 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	53
A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre. ..	54
Érvényesség.....	55

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Burattino Iskola célja olyan iskola működtetése és fenntartása, amely készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük fejlesztésével elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel.

Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása.

A Burattino Iskola filozófiáját a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. Nevelési céljaival egyaránt szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat. Pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az bizalom, empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

A Burattino Iskolában minden tevékenység alapja a bizalom, bizalom egymásban, a gyerekekben, szülőknél, az oktatási folyamat minden résztvevőjében. E bizalom alapján tudnak növendékeink a felzárkózás, felépülés útjára lépni. Ehhez elengedhetetlen olyan légkör megteremtése, melyben a problémák, krízisek biztonsággal vállalhatók, megfogalmazhatók, átélhetők, s így feldolgozhatók.

Olyan pedagógiai gondolkodás- és szemléletmód megvalósítására törekszünk, mely nem a diák teljesítményét helyezi előtérbe, hanem személyét, emberi lényét, mint alakítható egészet kívánja megközelíteni, megérteni és fejleszteni. A Burattino Iskola nem a kiválogatott gyerekektől, hanem az ott folyó pedagógiai munka minőségétől, a hozzáadott pedagógiai értéktől kíván „elit” iskola lenni.

Feladatok:

- A tanítás, az oktatás minden iskola elsődleges feladata, a nevelés legfontosabb eszköze.
- Mi úgy tanítunk, hogy az diákjaink számára sikerélményt és szellemi kalandot jelentsen.
- A Burattino Iskola kiemelten foglalkozik a cigány nemzetiséghez tartozó gyerekek nevelésével, így feladatai között kiemelt helyet kap identitásuk kialakítása, tiszteletben tartása.
- Kiemelt feladat a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

- A tanulókat az intézménynek fel kell készítenie az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Az iskolában és gyermekotthonban minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató és pszichológiai fejlesztő munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- A világban való eligazodás feltételezi legalább egy idegen nyelv elsajátítását.
- Az általános társadalmi modernizáció és az életmód átalakulása megkívánja a lépéstartást az informatikai forradalommal.
- A megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztása reális önismeret és életszemlélet kialakítását feltételezi.
- Alapvető feladatnak tekintjük környezetünk megismertetését és megóvása szükségességének felismertetését.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézmény teljes tevékenységével, az iskolai élet minden megnyilvánulásával nevel. Pedagógiai tevékenységünk középpontjában a gyermeki tehetség, képesség sokoldalú kibontakoztatása áll. Olyan fiatalok nevelése, akiknek önmegvalósítása számukra pozitív életszemléletet, másokban társadalmi elégedettséget eredményez.

A gyerekek legelső mintái a szülők, majd rögtön ezután a pedagógusok következnek. Példaadásuk a legfőbb személyiségformáló erő.

Hangsúlyosnak tartjuk

- a művelődést (a társadalmi értékrend elsajátítását)
- a szocializációt (társadalmi viszonyrendszerbe való beilleszkedést).
- a gondolkodási - tanulási képességek fejlesztését, az értelem fejlesztését
- megfelelő énkép kialakítása, önismeret fejlesztése, reális önértékelésre való képesség birtoklása, a megfelelő önbizalom kifejlesztése
- döntéshozatalra való képesség, a döntésekért, tettekért való felelősségvállalás, kötelességtudat kialakítását
- kitartás, akaraterő, küzdeni tudás fejlesztését
- önkontroll, önuralom, önfegyelem elsajátíttatása
- önismeret, önképzés
- közösségi és demokratikus magatartási formák ismeretét, gyakorlását
- nyitottság, érdeklődés, fogékonyság kialakítását a világ, az emberiség globális problémái iránt
- alkotóképesség, kreativitás fejlesztését

A személyiségfejlesztés szinterei:

- a tanóra,
- a tanórán kívüli iskolai élet,
- iskolán belüli közösségi élet
- az iskolán kívüli közös programok

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok**1.3.1 Az egészségfejlesztés iskola feladatai**

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelészelyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (éneke, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgy hatékony (= bensővé váló) oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiéna.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.

- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok.
- A nő szerepei.
- A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;
- a társadalmi tőke növelése.

1.3.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmeken, és sok nehéz helyzetben átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;

- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

Tantárgy	Elsősegély-nyújtási alapismeretek
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> • rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés • komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> • mérgezések • vegyszer okozta sérülések • savmarás • égési sérülések • forrázás • szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> • égési sérülések • forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> • magasból esés

- az 5 – 12. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanórain feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az

iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az 5. – 12. évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat vagy a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése.

1.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül, melyhez elengedhetetlen a szülői közösség aktív részvétele.

Mindez az iskola szereplőinek – a tanulóknak, a pedagógusoknak, a szülőknek – hatékony együttműködéséhez kötött, s egyes intézményi pedagógiai feladatok megvalósítása révén érhető el.

A tanulók, annak érdekében, hogy:

- megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit;
- érvényesíthessék jogait és kötelességeik teljesítéséhez segítséget kaphassanak;
- gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való éleést, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez;
- a tanuló egyéni problémáival keresse meg tanárát

az intézmény feladata:

- az osztályközösségek, a diákképviselői fórumok és az iskolagyűlés működésének pedagógiai tartalmú tevékenységét elősegíteni és koordinálni;
- az osztályfőnöki órák tartalmi kereteit adó tematikus célok meghatározása;
- az éves munkatervben ütemezett szerint a közösségfejlesztés tanórai, és tanórán kívüli programjainak meghatározása.

A pedagógusok, annak érdekében, hogy:

- képesek legyenek kollégáikkal, a szülőkkel, de főleg a tanulókkal a mindennapos kapcsolattartásra, vegyék észre gondjaikat, hallgassák meg véleményüket, javaslataikat;
- rendelkezzenek alkalmazható és ténylegesen is alkalmazott kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőképességgel

az intézmény feladata:

- kialakítani a kapcsolattartás kommunikációs csatornáit és azok hatékony működtetésének feltételeiről gondoskodni;
- a szakmai műhelymunkák intézményén keresztül a nevelési-szakmai együttműködés lehetőségeit megteremteni az iskolavezetés bevonásával és aktív részvételével;
- a diákképviselőt és az osztályközösségek pedagógusokkal való konzultációjának tereit megteremteni;
- a pedagógusok és a tanulók valamint a szülők között a nevelési tartalmak alakítása vonatkozásában a folyamatos érintkezés lehetőségeit megteremteni (szülői fórumok, egyeztető fórumok, szülők akadémiaja-programorozat);
- a hatékony kapcsolattartás, továbbá a közösségformálás és -fejlesztés céljait szolgáló pedagógusképzési formákat az anyagi lehetőségeknek megfelelően kezeli a továbbképzési és beiskolázási tervek kialakításánál.

A szülők (gondviselők) annak érdekében, hogy:

- mindenkor bizalommal fordulhassanak véleményeikkel, javaslataikkal vagy problémáikkal a pedagógusokhoz;
- kapjanak támogatást az iskolától problémáik megoldásához;
- együttműködhessenek a pedagógusokkal gyermeke nevelésében

az intézmény feladata:

- a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával;
- igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával;
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét;
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt preferenciájú pedagógiai feladatok:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
Ennek keretében: Létrehozni, működtetni kell a közösségen belüli kölcsönhatások, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét: az információs és értékelő fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Ennek keretében: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a gyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Ennek keretében: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Ennek keretében: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.4.1 Intézményi hagyományaink

Osztályfőnökpár

Minden osztályunknak két osztályfőnöke van, egy nő és egy férfi, mivel diákjaink, neveltjeink zöme egyszülős családban él, így kívánunk követendő modellt, mintát nyújtani.

Tegeződés

A diákok tegező viszonyban állnak az iskola felnőttjeivel.

Kórus

Az iskola létszámának növekedése miatt két csoportban, hetente egyszer diákok és tanárok közösen dalolnak.

Rendezvényeink

A rendezvények intézményünk egész életét átfogják, a személyiségformálás fontos eszközei. Nyilvánosság előtt zajlanak, ezért ezek az intézményről alkotott jó vélemény, az intézmény jó hírnevének letéteményesei. Ezért e tevékenységek az intézmény nevelő-oktató munkájának szerves részét alkotják.

Nyitótábor

Az első tanítási héten az egész intézmény együtt táborozik.

Évnyitó

A nyitótábor utolsó estéjén az igazgató tábortűz mellett köszönti iskolánk új diákjait és az első osztályosokat. A felsőbb évfolyamba járók műsort és ajándékot készítenek (osztálykeretben) az újonnan érkezettek számára.

Október 6.

Az aradi vértanúkra emlékezünk.

Az osztályok tablót készítenek vagy vetélkedőn vesznek részt.

Október 23.

Iskolai ünnep, melyre egy-egy osztály készül ünnepi műsorral.

Őszi projekt

Előre megadott szempontok alapján az osztályok felkészülnek az általuk választott témából, majd bemutatják termékeiket (lekvár, sütemény, terménybáb, -kép stb.), előadják műsoraikat (tánc, vers, dal). A szüreti uzsonnát közös játék követi, majd szüreti bállal zárul a nap.

Pályaorientációs nap

Projekt nap, melyet a 2017-2018. tanévben tartottunk először. A projekt keretében különböző szakmákkal ill. azok képviselőivel ismerkednek meg tanulóink (1-12. osztály) életkori sajátosságukat figyelembe véve.

Mikulás

Minden gyermek csomagot kap, és játékos vetélkedőn mérhetik össze tudásukat a vegyes életkorú csoportok.

Adventi készülődés

Csendes készülődés december elején: ajándékok és díszek készítése; fadíszítés, iskolai és osztálydekorációk készítése; adventi koszorú első gyertyájának meggyújtása közös énekléssel.

Karácsony

Délelőtt: korcsolyázás vagy mozizás kívánság szerint; délután: közös műsor (általában színdarab), melyben felnőttek, gyerekek egyaránt részt vesznek, gyertyagyújtás, ajándékozás. Osztálykarácsonyok majd a nap és az év zárásaként a felnőtt közösség karácsonya.

Farsang

Játékos formában felelevenítjük a néphagyományokat, maskarát öltünk, kiszebabot égetünk.

Szalagavató

A középiskolai osztályok és a tantestület műsorral, tánccal köszöntik a 12. osztályt.

Március 15.

Az alsó tagozatosok részére történelmi játszóházat szervezünk; a felsősök ünnepélyesen megemlékeznek az eseményekről, vagy a forradalmi helyszínek közül felkeresnek néhányat vagy vetélkedőn vesznek részt.

Iskolanapok, születésnap (2 nap, péntek és szombat)

Minden év áprilisában ünnepeljük az intézmény születésnapját

A Föld Napja

Ezen a napon környezetvédelmi akadályversenyt szervezünk a Duna parton (Csepel/Szigetszentmiklós/Leányfalu), melyen a gyerekek ismét vegyes életkorú csoportokban mérik össze tudásukat.

Ballagás

A tanév utolsó napján búcsúznak a 8. és 12. osztálytól. Este banketten búcsúznak el tanáraiktól végzőseink.

Tanévzáró

A tanév utolsó ünnepélyén értékeljük a befejezett év munkáját, ekkor sorolja fel az igazgató az elért eredményeket, osztja ki a tanulóknak a megérdemelt jutalmakat.

Nyílt nap

Novemberben és februárban fogadjuk az érdeklődő szülőket, leendő első és kilencedik osztályosok óvónőit, szüleit. Alternatív létünkéből fakadóan nagy az érdeklődés intézményünk iránt, ezért külön kérésre egész évben (október 1 - ápr. 30-ig) fogadunk érdeklődő csoportokat (tantestületek, főiskolások).

Táborok

Kiemelten kezeljük az „egészéves iskolázás” kérdését is. A téli, nyári üdülés, táboroztatás megoldása több okból alapkövetelmény számunkra, hisz azon túl, hogy a gyerekek egészséges természeti körülmények közé kerülnek, a folyamatos együttlét erősíti azt a komplex pedagógiai hatást, melynek következtében biztosítani tudjuk a gyerekek egészséges személyiség fejlődését.

- téli tábor: háromnapos jutalomtáborozáson vesznek részt (osztályonként 2 fő) a legjobb félévi eredményt elért tanulóink.

- tavasz: erdei iskola Jásdon
- nyári táborok: evezős túra, kerékpáros vándortábor, jási tábor, sporttábor, „rossz” gyerekek tábora.

1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok

A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;

- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Havonta egy osztályprogramot szervez.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család

viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ök és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a „kényes” témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. A falon legyen lehetőség „területeket” kialakítani saját osztály-, faliújságra, akár falfirkára is. Ki lehessen alakítani osztálykuckókat. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz, fényképezőgép, üres magnókazetták. Hangszerek: furulyák, dobok, szintetizátor. Kartonok, színes papírok, ollók, ragasztó, színes ceruzák, zsírkréta, festékek, folyóiratok, könyvek, művészeti alkotások reprodukciói, bábok. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az 5-12. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).

- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

„Tehetségesnek azok a gyerekek tekinthetők, akiknél a szakemberek valamilyen kimagasló adottságot és olyan tényleges vagy potenciális képességet állapítanak meg, amely révén rendkívüli teljesítmények megvalósítására alkalmas, mégpedig egy vagy több itt felsorolt területen: általános intellektuális képesség, specifikus tanulási képesség, kreatív gondolkodás, vezetői rátermettség, művészi adottságok, pszichomotoros képességek.” (Marland 1971.)

Tanulóink között sajnos csak elvétve akad tehetséges tanuló, a többség tanulási problémákkal és erősen meghatározó szociokulturális hátrányokkal küzd.

Bár véleményünk szerint - Feldman nyomán - minden egyes gyereknek megvan a maga sajátos tehetsége, talentuma (megvannak a maga képességei) és a nevelésnek-oktatásnak az a célja, hogy ezeket a képességeket kibontakozásukban sokféle módon segítse. Az egyenlő esélyek biztosítása nem jelent szükségszerűen egyenlő bánásmódot. Minden jó oktatási-nevelési rendszer a tanuló szükségleteit tartja szem előtt. Ösztönzi, csábítja magas színvonalú teljesítményre, ahol képesnek látszik, és segíti, ahol gyengébb.

A képesség rendszerint egy bizonyos területen nyilvánul meg. Célunk, hogy minden tanítványunkban, neveltünkben meglegjünk azt a bizonyos területet.

Számos esetben a képesség megtalálása, kibontakoztatása jelentősen javított a beilleszkedési vagy magatartászavaron.

A képességek kibontakozását segíti a gazdag szakköri választék. Alapelvünk az egyéni bánásmód, s mivel az osztálylétszámok viszonylag alacsonyak, így lehetőség nyílik a tanórákon differenciált foglalkozásokra, az egyéni haladás biztosítására, plusz feladatok elvégeztetésére.

Szükség esetén intézményünkön kívül, alapítványi hozzájárulással oldjuk meg egyes tanulóink igényeit.

A tehetséggondozás céljai intézményünkben:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a középiskolában tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

A tehetséggondozás feladatai intézményünkben:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások.

1.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

Szervezeti formái

- - Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- - Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),
- a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése

- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.
- A fejlesztés elmélete és módszertana

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- pontos és differenciált vizuális észlelés
- forma, méret, szín pontos felfogása
- összetartozó részek értelmes egészként való észlelése (Gestalt-látás).
- megadott formák–színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből (figura, háttér észlelése)
- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése
- vizuális információk téri elrendezése
- vizuális információk sorba rendezése, szekventálása
- a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése – adott hangok kiemelése
- adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása
- összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
- a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása (a keresztcsatornák együttműködése)
- rövid idejű vizuális-verbális memória
- szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció

Ütemterv az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

Szeptember: szintfelmérések; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek kidolgozása; a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata, havonkénti nyomon követéssel az egész tanév folyamán.

Szeptembertől januárig: egyéni és csoportos fejlesztések

Február: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Februártól májusig: egyéni és csoportos fejlesztések

Június: értékelések, tájékoztatás a szülők felé

Módszerek

- Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra.
- Kidolgozott fejlesztő programok
- Tervezett szenzomotoros tréning
- Sindelar-program
- Tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban
- Egyéb fejlesztő terápiák
- Érzékszervek működésének fejlesztése
- Érzelmi intelligencia
- Beszédfejlesztés
- Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák
- Korai fejlesztés módszerei
- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek
- Figyelem fejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek

A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.

Szenzomotoros integráció (éző-érezkelő idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció, oldaliság

Perceptuomotoros készség (érezkelő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érezkelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbözőségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások légköre, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékoság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A Burattino Iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel;
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt;
- lemorzsolódással veszélyeztetett.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor - prevenció; pl. Prefer, Sindelar, ABC teszt - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán; pl. induktív gondolkodás mérése	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szakértői bizottságban fejlesztő pedagógus, pszichológus	tanév eleje
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatosan
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév eleje, illetve közben
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	folyamatos
	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	első félév
2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (az iskolán belül)	egyéni fejlesztés (fejlesztési terv alapján)	pedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos
	differenciált tanórávezetés	minden pedagógus	folyamatos
	korrepetálás	érintett pedagógus	folyamatos
	napközi	napközis nevelő	folyamatos
	előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése a szülő kérésére)	tanító	tanév vége
	mentesítés bizonyos tárgyak értékelése alól	igazgató, tanító, szaktanár, szakértői bizottság szakemberei, szakértői bizottságok szakemberei	tanév eleje, illetve folyamatos
	kis létszámú osztályok	iskolavezetés, tanító, fejlesztő pedagógus	tanév eleje, ill. folyamatos

	tanulásmódszertan, tanulás tanítása	osztályfőnök vagy a kurzust oktató pedagógus	tanév eleje, illetve folyamatos
	tréning (tanulástechnika, koncentráció stb.), relaxáció	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pedagógus	folyamatos
3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése (iskolán kívül)	a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (szakértői bizottságok, orvosi intézmények)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős	folyamatos
4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	a tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőív)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége
	dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	fejlesztő szakemberek szöveges értékelése az egyéni haladásról	fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	negyedévente, illetve tanév végén
	megfigyelés	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	folyamatos, illetve tanév vége
	tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus	tanév vége
	beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	tanító, szaktanár, osztályfőnök	tanév vége

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorú betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókinccs, a szövegemlékezet fejletlensége).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anya-gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Tapasztalataink alapján ezek a gyermekek a normál iskolai körülmények között, nagyobb létszámú osztályban, a megszokott módszerekkel nem képesek a tanulásban előrehaladni, fejlődni.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek, ezért elképzelhetetlen egy-egy képesség elszigetelt fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

Az érdeklődés a megismerő tevékenység belső motívuma. A képesség fejlődésének a belső aktivitás a legfontosabb indítéka, amely a tanulást, a valóság megismerését örömteli, szívesen vállalt tevékenységgé teszi. Lényeges, hogy a gyermeknek sikerélményt nyújtson a feladatok megoldása, hiszen ez növeli az érdeklődését, fokozza az erőfeszítést.

Az egyéni fejlődés szempontjából döntő fontosságú a szocializációs képességek, a társas kapcsolatok kialakítása. A tanulási zavar vagy nehézség társas beilleszkedési zavarral is párosulhat. Jobb intellektuális teljesítmény erősebb szociális kontaktussal járhat együtt.

Az értékelő-minősítő viszonyt fel kell váltani a megértő-okkereső beállítottságnak. A tünetek megváltoztatására, illetve kiküszöbölésére irányuló alkalmi, gyors beavatkozások nem oldják meg a személyiségzavart, nem eredményeznek hosszabb távon is ható belső pszichikus változást a gyermeknél. A zavar igazi korrekciójáról csak akkor beszélhetünk, ha az okok ismeretében a tanuló mindennapi életfeltételei, tevékenysége folyamatában törekszünk a pszichikus folyamatok befolyásolására. Fontos tényező tehát a tevékenységek feltérképezése, megfelelő környezet biztosítása, a megfelelő eszközök használata.

A tanulási kudarc komplex jelenség, ezért a leküzdésére irányuló tevékenységnek is sokoldalúnak kell lennie. A fejlesztő osztályok tanulóiban - még a felsőbb évfolyamokon is - nagyon erős az osztályfőnökhöz és a többi tanárhoz való személyes kötődés. Igénylik a mindennapi együttlétet, a gondok rendszeres megbeszélését. Az így kialakított oldott légkör feltétele a sikeres munkavégzésnek. Gyakran az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az

iskolában kell pótolni. A szülők nagy része nem motivált arra, hogy gyermekét a tanulásban segítse, de még arra sem, hogy teljesítményét értékelje. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben

- A tananyagot a minimumra csökkentettük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.
- A fejlesztő pedagógusok meghatározott órarend szerint emelik ki a tanulókat az órákról, szabadidős tevékenységekről, és a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden tanár feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.
- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.
- Az olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.
- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- Az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja. A felmérő feladatait az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

1.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuumban.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet-és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetőek el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>I. Pszichés zavarok esetén: az adott diszfunkció csökkentése, esetleg megszüntetése a korábbi fejlődési szakaszban gyökerező hiányosságok és torzulások feltárása, rendezése, újratanulása. Érzelmi életük egyensúlyban tartása, sikereik és kudarcaik egészséges feldolgozásának segítése.</p>	<p>Az okok (diszfunkció) felkutatása különböző diagnosztikai módszerekkel (pszichológus). A diszfunkció kezelése megfelelő terápiákkal: - személyiségfejlesztés egyéni és csoportos tanácsadás,relaxáció kognitív terápiák (Coping Cat) elsődleges és másodlagos kontroll erősítése program (PASKET) - kommunikáció szerepjátékok</p>	<p>Életkorának megfelelően a gyermek is értse meg a problémát. Érezze szükségét és fogadja el a segítségnyújtást. Kooperáljon (tanácsadó-kliens kapcsolatban). Csökkenjenek a szorongások. A megküzdő mechanizmusok erősödjenek. Érzelmi reakcióik a helyzethez adekvátak</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
A kompenzáló magatartásformák elhagyása.	szerepátétel szituációs játékok	legyenek. Kompenzáló mechanizmusaik száma és intenzitása csökkenjen.
<p>II. Tanulási zavar esetén:</p> <p>A tanulási nehézség csökkentése vagy megszüntetése (ez feltételezi az ezt kiváltó ok megszüntetését).</p>	<p>Beszédfejlesztés (logopédus):</p> <ul style="list-style-type: none"> - arány- és hangsúlyeltolódás alkalmazása, - a környezet pontos észlelésén és tapasztalásán alapuló fejlesztés. <p>A tanulási zavart kiváltó okok felderítése és kiküszöbölése a fejlesztő pedagógusok által.</p> <p>Képesség és készségszint felmérés.</p> <p>Fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása személyre szabottan, részleges kiemeléssel, arány és hangsúlyeltolódással.</p> <p>A támasztott követelmények pontos, objektív meghatározása az egyén lehetőségeihez mérten.</p> <p>A teljesítményorientáltság csökkentése.</p> <p>Oldott, bensőséges, szeretetteljes légkör megteremtése.</p> <p>Valamennyi apró, pozitív irányba történő változás megerősítése.</p> <p>A negatív kompenzáló magatartás ignorálása, más kompenzálási lehetőségek feltárása, az okok megszüntetése.</p> <p>Törekvés a szülőkkel való együttműködésre.</p>	<p>A fejlesztő és fejlesztett összmunkája eredményeként fejlődés, változás mutatkozzék.</p> <p>(A fejlődés mértéke és ritmusa problémánként és tanulóként változó.)</p> <p>Legyen látható eredménye a fejlesztésnek az adott tanuló korábbi szintjéhez képest.</p>
<p>III. Szocializációs zavar esetén:</p> <p>mivel a problémák a gyermek rendszerint a korai szocializáció rendellenes tanulási folyamatából, illetve a</p>	<p>Fontos, az életkori sajátosságok ismeretében, az iskolás gyermektől elvárható viselkedésformák, és a még nem követelhető kontroll szétválasztása.</p> <p>Pontos meghatározása annak, amit elvárunk a gyermektől és ennek a</p>	<p>Tudja, hogy mit várnak el tőle.</p> <p>Döntéshelyzetben tudjon jó és rossz, helyes és helytelen között választani.</p> <p>Legyen képes elfogadni és követni a pozitív modellt.</p>

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
<p>családi diszfunkciókból, vagy a szűkebb környezetéből erednek, ezért a problémából adódó zavarokat csupán csökkenteni tudjuk, de megszüntetni nem.</p> <p>Célunk tehát a kompenzálás és a kooperáló szülők segítése a nevelési kérdésekben.</p>	<p>gyermek számára jól érthető (életkorának megfelelő) közlése.</p> <p>Feladatunk a pozitív modellnyújtás, a pozitív megerősítés és a minősítés.</p> <p>A gyermekben rejlő pozitív értékeknek kiaknázása.</p> <p>Szeretetteljes, meghitt légkör megteremtése.</p>	<p>Érezze tanárai, nevelői jó szándékát.</p>

1.6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

1.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A Burattino Iskola a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésére, oktatására szerveződött. Valamennyi tevékenységünk azt a célt szolgálja, hogy tanítványaink, neveltjeink leküzdhessék hátrányaikat és a normál körülmények között felnövekvőkkel egyenlő eséllyel lépjenek ki falaink közül.

Az intézményben dolgozó szociális munkás feladata:

- A veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan helyzetű tanulók nyilvántartása;
- A veszélyeztető tényezők feltárása;
- A tankönyvtámogatásban részesülő tanulók számának felmérése, nyilvántartása, a tankönyvtámogatásra jogosító igazolások begyűjtése
- Az osztályfőnökök segítése az igazolatlan hiányzások kezelésében;
- Segélyezéssel kapcsolatos ügyintézésben való megsegítés;
- Kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és a gyámügyi hatósággal;
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók, neveltek figyelemmel kísérése az osztályfőnökök, pszichológus együttműködésével, szükség esetén intézkedés;
- Családlátogatás az osztályfőnökkel, esetenként a pszichológussal;
- Családgondozás, utógondozás;
- Tanulói pályázatok, ösztöndíj lehetőségek figyelése, az ezekkel kapcsolatos ügyintézés

A támogatás jelenlegi formái:

- iskolánk díjmentes alapítványi intézmény;

- a legrászorultabbak részére ingyenes tankönyvek, szükség esetén taneszközök biztosítása;
- napi háromszori étkezés biztosítása alacsony térítési díj ellenében, illetve ingyen;
- egész napos ellátás biztosítása;
- külső intézményekben szakkörön, edzésen való részvétel támogatása,
- ingyenes nyitótábor és erdei iskola;
- olcsó nyári táborozási lehetőségek,
- ruhagyűjtési akciók szervezése;
- 20-25 fő részére ingyenes jutalom téli táborozás;
- színházjegyek vásárlása;
- csoportos állatkerti belépő;
- logopédiai ellátás;
- pszichológiai ellátás;
- fejlesztőpedagógus biztosítása.

Kizárólag magyar nyelven szervezett roma kisebbségi nevelés

A cigánygyermek iskolai kudarcainak megszüntetéséhez olyan oktatási keret szükséges, amely:

- minden gyermek otthonról hozott tudását és kultúráját értéként jeleníti meg és kamatoztatja,
- tudatosan építi ki az előítéletek csökkentésére alkalmas, elfogadó környezetet,
- az egyéni különbözőségekre figyelő pedagógiai eszközöket alkalmaz és ennek jegyében tudatosan törekszik az iskolában megjelenő különböző kultúrák, ez esetben a cigány kultúra ismeretére, megismertetésére és elfogadtatására,
- tiszteletben tartja a másságot, és eszközeivel alkalmazkodik annak kezelésére.

Fejlesztés, alkalmazkodás

- Első osztálytól tanítjuk szaktárgyakba integrálva a cigány népismeret és kultúra ismeretanyagát, amely a tolerancia fejlesztését, az előítéletes gondolkodásmód megváltoztatását, a multikulturalitás intézményi megjelenését szolgálja.
- kooperatív tanulásszervezés tréning,
- IPR – tréningek, IPR kiépítése,
- projektmódszer alkalmazása,
- bővülő társadalmi, környezeti és intézményi partnerkapcsolatok,
- mentortanárok.

1.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diák-önkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket a házirend, a szervezeti és működési szabályzat, valamint a pedagógiai program elkészítésekor. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten és tartalommal ismertetjük a dokumentumok tartalmát, biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét. A dokumentumok tanulói véleményezése a diákönkormányzat hatásköre az annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint.

Ugyanakkor lehetőséget kívánunk biztosítani arra is, hogy egyes – a tanulóközösség egészére vonatkozó – döntések meghozatala előtt a tanulók szervezett formában részt vehessenek a döntést megelőző véleményezésben. A tájékoztatás és a tanulói vélemények beszerzésének módszerét az előző bekezdésben meghatározottal azonosan határozzuk meg.

A diákönkormányzat bevonásával biztosítjuk az iskola tanulóközössége számára azt a lehetőséget is, hogy a tanulók számára fontos döntéseket megelőzően – a diákönkormányzat vezetőjének vagy patronáló tanárának előzetes kérése alapján – részt vehetnek a nevelőtestületnek azokon az értekezletein, amelyeken az iskola munkájának értékelése történik.

1.8 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulók érdekeik képviselőjére diákönkormányzatot hoznak létre. Az osztályközösségek szeptember elején megválasztják az osztálytitkárt, akit delegálnak a diákönkormányzat vezetőségébe. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A nevelőtestületi értekezleten a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli a diákok érdekeit, a diákönkormányzat, a tanulóifjúság s a nevelőtestület közös feladata az intézmény hagyományainak ápolása, új hagyományok teremtése.

1.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülők tájékoztatásának formái

Szóbeli:

- szülői értekezletek,

- fogadóórák,
- nyílt tanítási napok,
- családlátogatás,
- iskolai rendezvények.

Írásbeli:

- üzenő füzet,
- iskolai hirdetőtáblák,
- szülői levelek.

Hogyan segítünk a szülőknek az iskolaválasztásban?

A csepeli óvodákba, nevelési tanácsadóba, családsegítőbe, gyermekjóléti szolgálatba eljuttatjuk az intézményünket bemutató kiadványokat.

Az 1.osztályt tanító kollégák óvodai szülői értekezleteken tájékoztatják a szülőket iskolánkról.

Nyílt tanítási napon a szülők személyesen megismerhetik azt a pedagógust, akire gyermeküket bízják.

Szülői képviseleti formák iskolánkban

- szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- délelőtti fogadóóra,
- családlátogatás,
- nyílt nap,
- bemutató tanítások.

A szülő kérheti:

- a szociális munkás segítségét;
- a pszichológus, a logopédus, a fejlesztőpedagógus, a védőnő, a gyermekorvos segítségét;
- az étkeztetési hozzájárulás csökkentését;
- a gyermek elhelyezését – egyéni szerződés alapján, ideiglenes jelleggel – a Burattino Gyermekotthonban;
- ingyenes tankönyvek biztosítását.

1.8.3 Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskola-egészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozása ott található.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Fővárosi Kormányhivatal Oktatási Főosztályával. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel:

- Budapest XXI. ker. Csepel Önkormányzata
- XXI. ker. Gyámhatóság
- Gyermekjóléti Központ
- Humánszolgáltatások Igazgatósága
- Családsegítő Központ
- Csepeli Rendőrkapitányság
- Családsegítő Közösségi Ház
- Csepel-szigeti Civil Szövetség
- Nevelési Tanácsadók
- Oktatási Szolgáltató Intézmény
- Mészáros Jenő Speciális Általános Iskola
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottságok
- Művelődési intézmények
- Kerületi KLIK
- Kerületi sportfelelős

Célok	Feladatok	Kritériumok
Megelőzés, felderítés	<p><u>Folyamatos felderítés:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – helyzetfelmérés szeptember-október hónapban, – az állapotfelmérés eredményeinek rögzítése, – a felmérés ismétlése legalább félévenként (február), – hiányzások jelzése, jelentése a szülő és iskola viszonylatában. <p><u>Pedagógiai módszerekkel történő megelőzés, kezelés</u> (kompenzálás, kapcsolattartás, támogatás):</p> <ul style="list-style-type: none"> – osztályfőnökök, szaktanárok, fejlesztő pedagógus, pszichológus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az igazgató munkájának koordinálása, – osztályfőnök és gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus kapcsolatfelvétele és kapcsolattartása a szülőkkel (családlátogatás), – kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás az iskolai pedagógiai munkát segítő szakszolgálattal. <p><u>Szabadidős programok szervezése a megelőzés érdekében:</u></p>	<p>A felderítetlen esetek számának csökkentése. A kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarok enyhítése.</p> <p>A hátrányos helyzetű és lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal való foglalkozás lehetőségeinek folyamatosan bővítése.</p> <p>Anonim felmérés</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<ul style="list-style-type: none"> – helyi közösségi rendezvények, – különféle táborozások, kirándulások szervezése alapítványok munkájának illetve támogatásának segítségével ügyelve az esélyegyenlőségre. – A <u>lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal</u> kapcsolatos komplex intézkedések 	<p>elvégzése.</p> <p>Diákönkormányzat, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus, osztályfőnökök szoros együttműködése.</p> <p>Külső kapcsolatok kialakítása és fenntartása a gyermekvédelmi szervezetekkel.</p>
Enyhítés	<p>Felderítés késedelem nélkül.</p> <p><u>Egyéni bánásmóddal enyhíthető és megoldható problémák kezelése</u>, melyek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – differenciált foglalkozás, – felzárkóztató programok (tanórán kívül, tanórán belül), – korrepetálás, – indulási hátrányok csökkentése, – beszélgetések, önértékelés javítása. <p><u>Osztályközösségben elvégezhető feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – peremhelyzet megelőzése, megszüntetése, – személyiségfejlesztés, – közösségi életre nevelés, – családi életre nevelés, – egészségvédő programok. <p><u>A családtagokkal megbeszélhető problémák kezelése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – szülőkkel való együttműködés, nevelési partnerkapcsolat létrehozása, tanácsadás, javaslatok, pszichológusi előadások, – tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről. 	<p>Legyen képes az iskola szakemberek bevonásával kezelni a pedagógiai és szülői kapcsolattartással enyhíthető, rendbe tehető eseteket.</p>
Kezelés	<p><u>Jelzés a megfelelő segítő intézmények felé</u> (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, jegyző, gyámhatóság, járási hivatal, önkormányzat egészségügyi és szociális ügyekért felelős</p>	<p>A hatóságok felé időben és szakszerűen kell</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>szervezeti egysége, III. kerületi rendőrkapitányság):</p> <ul style="list-style-type: none"> – pontos, rendszeres statisztikák, egyéni feljegyzések vezetése. <p><u>A szükséges továbblépések megtétele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – jelzés a három intézményi fokozat felé az osztályfőnök és az igazgató által: családsegítő segítségének kérése, pártoló kirendelésére kérelem benyújtása, bírósági, rendőrségi intézkedés szorgalmazása, elhelyezés javaslata, stb. 	<p>jelezni a helyi szakemberek segítségével, pedagógiai módszerekkel meg nem oldható eseteket.</p>
<p>Tervezhetőség, rendszeresség megvalósítása</p>	<p><u>Éves munkaterv készítése</u>, mely tartalmazza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanulókkal kapcsolatos előrelátható egyéni munkát, – a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartás menetét, – a korai iskolaelhagyás megelőzésére szolgáló intézményi intézkedéseket, – az iskolai nevelési tényezők összehangolását, a társadalmi szervekkel, alapítványokkal, intézményekkel való kapcsolattartás módjait és ütemezését. 	<p>Az iskolán belül a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus vezetésével hatékony csapatmunka alakuljon ki.</p>
<p>A különféle nevelési tényezők együttműködése és azok összehangolása</p>	<p><u>A jelzés rendszere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztassák a pszichológust és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógust statisztikákkal, gyermekvédelmi feljegyzésekkel, a jelentős esetek kiemelésével. <p><u>A felzárkóztatás rendszere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – szaktanár jelzése, – osztályfőnök jelzése, – szaktanár segítsége, – pszichológus segítsége, – fejlesztő pedagógus segítsége, – gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus koordinációs munkája. <p><u>A gyermekvédelmi beavatkozások tervezése:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – a pszichológus, az osztályfőnök és a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus által közös stratégia kidolgozása az egyes esetekre, – egyeztetés a szülőkkel. <p><u>Beavatkozási stratégiák:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – iskolai fejlesztő pedagógushoz kerül vagy 	<p>Minden problémás esetet idejében, tapintatosan, szakszerűen a lehető legegyszerűbb módon (helyi, iskolai vagy családi megoldásokkal) kezeljük.</p> <p>A tanulók és a szülők tájékoztatása jogaikról és kötelességeikről.</p> <p>Osztály- és iskolai programok szervezése, a szülők bevonása.</p> <p>A pályázatok</p>

Célok	Feladatok	Kritériumok
	<p>pszichológushoz kerül a tanuló, – kapcsolatfelvétel a szülőkkel, – védőnői, esetleg orvosi intézkedés történik, – helyi önkormányzati, ill. állami szervek intézkednek.</p> <p><u>Pályázatok írása anyagi támogatásokra</u> az igazgató, a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus és az osztályfőnökök segítségével: – egyedi esetek összegyűjtése rászorultsági alapon – a pályázati kiírások figyelése, pályázatok beadása, a pénzek, juttatások elosztása és felhasználása.</p> <p><u>A gyermeki jogok biztosítása</u> a jogszabályban előírtak szerint (az iskolavezetés, a diákönkormányzat, a tantestület): – törvényi változások figyelemmel kísérése, – a házirend ismerete, frissítése.</p>	<p>lehetőségeinek kihasználása.</p>

1.9 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótló vizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.9.2 A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról és helyszínéről a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal tértivevényes postai értesítést kap
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozó vizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az iskola titkárságán elérhető formanyomtatványon történik, az igazgató által meghatározottak és kihirdetettek szerint. A jelentkezési lapot a tanuló, valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja. Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 6 héttel írásbeli tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
- Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.

- A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

1.10 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettesek és osztályfőnökök véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamisméltléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

1.11 A felvételi eljárás különös szabályai

A felvételi kérelmek elbírálása során előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. Különleges helyzetűnek tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, vagy itt érettségizett, ha szülője az iskola alkalmazottja.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 Tantárgyi struktúra és óraszámok

Iskolánk az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által kidolgozott kerettanterveket használja.

<http://kerettanterv.ofi.hu/> (2018. április 20.)

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+2	6+2
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1+1	1+1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	2+1	2+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtn			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1+1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1	+1		
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Óraterv a kerettantervekhez – szakközépiskola (kimenő)

Utolsó évfolyam a 2018-2019. tanévben

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3+1	3+1
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	1
Fizika	2	2	1	
Kémia	2	1		
Földrajz	2	1+1		
Művészetek* ének-zene	+1	1		
Informatika	1	+1	+1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
<i>Szakmai tárgyak órakerete, amelyből 1 óra (szakmai irányú képzésre) szabadon tervezhető**</i>	6	7	8	11
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	4	4
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

+ jel után találhatóak a szabadon tervezhető többletórák

Óratervezet a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3+1	3+1
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+1	3+1	3+1
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret*	1			
Művészetek**			2	2
Informatika	1+1	1+1	+1	+1
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabodon tervezhető órakeret	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	35	36	35	35

* A két tantárgy valamelyikének választása kötelező.

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

2.2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag felhasználásához, melyet a művelődési és köznevelési miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév második szülői értekezletén tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók;
- a taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be;
- a taneszközök áránál a szülők anyagi helyzetéhez, a lehetőségekhez igyekszünk közelíteni.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a nehéz helyzetű tanulók – a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős nevelő és az osztályfőnök javaslata alapján – ingyenesen használhatják.

Az információs bázis a minőségelvű rendszer fontos eleme, amely segít a biztonságos tankönyvkiválasztásban. Választásunkban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, tehát megbízható és szép tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe. A tankönyvválasztás olyan piaci jellegű szabályozó, amely elősegíti, a jövőben még inkább megvalósítja a minőségelv érvényesülését.

Az iskolai tankönyvhasználat sarkalatos pontjai:

- a tanár és a tankönyv közötti összhang, azonosulás vagy alkalmazkodás
- a tankönyv szerepe a pedagógus felkészülésében, tanmenet és óratervezésében
- a tankönyv tanórai kiaknázásának lehetőségei
- a tankönyv mint közös nevező a számonkérésben, értékelésben
- a tantestület egysége, illetve a módszerek tudatosítása
- a szülők bevonása a tankönyvek értékeinek kibontakoztatásába

A választott tankönyvek használatára jól felkészült pedagógusok is sokat segíthetnek abban, hogy a gyermekek is hatékonyabban használják tankönyveiket.

Taneszközök használata

Minimális programnak tekinthető, hogy valamennyi neveléssel-oktatással foglalkozó személy elsajátítsa az alapvető oktatási eszközök kezelését.

Tudjon minden nevelő egyszerű audiovizuális ismerethordozókat, diaképet, magnetofon hanganyagot, írásvetítő-transzparenszeket, digitális táblát, számítógépet/internetet, kép- és hangfelvételeket készíteni, tudják az említett eszközöket és anyagokat eredményesen alkalmazni a nevelési-oktatási folyamatban.

Minden típusú taneszközre szükség van a tanítás-tanulás folyamatában ahhoz, hogy a nevelés-oktatás minőségét, nagyobb hatékonyságát biztosítsuk.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű kihasználással párosul.

2.3 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakulása, kialakítása

A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése

Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása.

A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg.
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulás-szervezési módokat.

2.4 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. §(11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Az első, ötödik és kilencedik évfolyamon – 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben – az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből heti két óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által.

2.5 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyvvásárlási támogatás biztosítása,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
  - kedvezményes/ingyenes nyitótábor,
  - kedvezményes/ingyenes erdei iskola,
  - kedvezményes/ingyenes nyári táborozás.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok, szociális munkás és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A lemorzsolódással veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése, a korai iskolaelhagyás megakadályozása.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.6 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzéssel, értékeléssel kapcsolatos elvárások: reális, előremutató, segítő szándékú, áttekinthető és egységes legyen.

Folyamatos, rendszeres és alkalmankénti ellenőrzés és értékelés egyaránt szerepeljen az ellenőrzési és értékelési tervünkben.

Az ellenőrzés, értékelés célja:

- a tanuló minősítése;
- visszajelzés a tanulónak, szülőnek, az iskolának a tanuló tudásáról, hiányosságokról;
- segítse elő a motiválást;
- tegye lehetővé az egyéni eredmények viszonyítását korábbi teljesítményekhez;
- jelzés a tanítási - tanulási folyamat hatékonyságáról;
- segítse a korrekció, a további feladatok meghatározását.

A számonkérés, teljesítménymérés alábbi fajtáit alkalmazzuk:

- szóbeli: felelet, tanórai közreműködés, beszélgetés
- írásbeli: teszt, felmérő, esszé, témazáró, röpdolgozat
- gyakorlati

Helyi felmérések rendszere:

- 1.évf. tanév végi szintfelmérés: írás, olvasás, matematika
- 4.évf. tanév végi szintfelmérés: nyelvtan, olvasás, matematika, természetismeret
- 6.évf. tanév végi szintfelmérés: (teszt) magyar, matematika, természetismeret
- 8.évf. tanév végi szintfelmérés: (teszt) magyar, matematika

Az értékelés különböző formáit:

- diagnosztizáló
- formatív
- szummatív

egyaránt alkalmazzuk.

Az értékelés alábbi formáit alkalmazzuk:

- verbális, szöveges, személyes értékelés (folyamatos);
- írásbeli, szöveges értékelés negyedévenként

Az érdemjegyszerzés módjai:

- szóbeli felelet
- óráközi munka
- írásbeli munkák
- részvétel versenyen
- tanórán kívüli tevékenységek

Az értékelés időpontjának, körülményeinek, formájának meghatározásában a tárgyat tanító tanár kompetens. A tantárgyi osztályzatok száma minimum havi egy legyen.

Nevelési eredményvizsgálatot végzünk:

- a bejövő 1. osztályosok körében,
- az 5. évfolyamban év elején
- a 8. évfolyamon év végén

A szülőket, tanulókat tájékoztatjuk arról, mit milyen módszerekkel, mikor ellenőrizzük és értékelünk.

Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, nevelőket a tanuló haladásáról.

2.7 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1–1,5 óránál.

2.8 A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel,
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évenkénti gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a Hungarofit rendszer alkalmazásával, amely Dr. Mérei Ildikó nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt Hungarofit (fizikai fittség mérése) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs- és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labdalökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi és karizmok erő-állóképességének mérése: mellső fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- A csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók a mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének

mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése az igazgatóhelyettes feladatkörébe tartozik. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének mérését minden tanév március és április hónapjában bonyolítjuk le. A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt a szülők tudomására hozzák.

2.9 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.9.1 Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- stresszkezelés,
- önismeret, önbecsülés megerősítése,
- célok megfogalmazása és kivitelezése,
- konfliktuskezelés,
- problémamegoldás, döntéshozás,
- kortárs csoport nyomásának kezelése,
- segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- elutasítási készségek fejlesztése.

Egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyekre nevelőmunkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- egészséges táplálkozás,
- rendszeres testmozgás,
- higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

2.9.2 Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során. A célok meghatározásánál figyelembe vettük a pedagógusok véleményét is, kiemelt hangsúlyt adva a gyakorlatnak, mivel fontosnak tartjuk, hogy elérhető, teljesíthető célokat tűzzünk ki magunk elé.

Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés

- A gyerekek osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg.
- Az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása nem meghatározó a környezeti nevelés szempontjából. Inkább általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja.
- Egy osztályterembe való belépéskor már ránézésre látszik annak hangulata, atmoszférája. Tükröződik valami a benne élő közösségről, abból, ahogyan a tanulók saját maguknak teremtett környezetükben élnek. A mikrokörnyezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása életünk minden helyszínén fontos lépés. Nem egyszerűen dekorálás tehát, hanem a környezetkultúra fejlesztésének eszköze.
- A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.
- Kiemelkedő szerepet játszik az osztályfőnök abban is, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, illetve lehetőségeit. Például: óhatatlanul felmerülnek a fogyasztói társadalom problémái: táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciók is kiegészíthetik és összefűzhetik az egyes szaktárgyakat.
- Az osztályfőnöki tevékenység eredményességét fokozza, ha az osztályfőnöki órák témájának kínálata nem ad hoc jellegű, ismétlődésekkel teli, hanem legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg. A tanári együttműködésnek ez a formája a testület erejét fokozza, hatékonyságát növeli. Természetesen mindez az osztályfőnök összetartó munkájára épít.
- Néhány témakört ajánlunk, amely köré egy-egy tanév során (az életkort és a tanulmányokat figyelembe véve) az osztályközösség környezeti nevelése szerveződhet.

5. évfolyam

A közösségben elfoglalt hely. Felelősségvállalás. Saját környezetünk megteremtése

- Szűkebb, tágabb környezetünket nemigen ismerjük, megszoktuk, elsiklunk fölötté. Szükségszerű évnnyitó feladat az osztály egészére nézve a saját környezet megteremtése. A közösségben elfoglalt helyet erősítheti, javíthatja. Elismerést érdemel az ez irányú felelősségvállalás. Emellett az iskolai környezetből, a lakóhelyről való kilépés – a tágabb környezettel való ismerkedés – szélesítheti a skálát. Kézenfekvő lehet valamely helyi környezeti értékkel való virtuális és valós találkozás. Helyünk a szomszédok közösségében: Mit adunk? Mit kapunk? Mit tehetünk?

6. évfolyam

A környezet hatásai. Természeti értékek. Természetvédelmi, környezetvédelmi rendszerek

- A környezetet mi, emberek károsítjuk, romboljuk. A természet értékeit olykor nem vesszük észre, nem értékeljük. Mi segíthet? A megfelelő ismeret. Majd erre építve a megóvás és az értékteremtés iránti szándékot és cselekvőkészséget kell formálnunk. A nemzeti parkokba való ellátogatás például, biztos háttérrel adhat a hazai, sokszínű természeti környezet megismeréséhez. Eközben a környezetünket ért „támadások” is felismerhetőkké lesznek. Feltérképezésük megalapozza a következő év tennivalóit.

7. évfolyam

A fogyasztói társadalom. A hulladék

- Tudjuk, hogy nem jól csináljuk. És mégsem változtatunk vásárlási szokásainkon? Mit veszünk? Mikor, miért? Hogyan vagyunk átverve, manipulálva a csalóka reklámok által? Miért vásárolunk drága pénzen hulladékot? Hol van a szemét, amikor nincs? Valóban eltűnt, vagy csak nem látható? Ezekre és ezekhez hasonló kérdésekre keresünk választ. Vásárlási felmérések, interjúk, kérdőívek segíthetik a feltárást. Szennyvíztisztító, hulladéklerakó felkeresése a megoldás egyik lehetőségét mutatja be.

8. évfolyam

A varázsszó: energia

- Miből lesz? Talán a semmiből keletkezik? Mivé válik? Hol tűnik el észrevétlenül? Valóban eltűnik, vagy átalakul? Mit ad nekünk, és mit vesz el unokáinktól? Tegyük láthatóvá, megfoghatóvá, mérhetővé, utolérhetővé! Látogassunk el valamilyen bányába, erőműbe, közüzemi szolgáltatóhoz. Vegyük „nagyító alá” közüzemi számláinkat!

9. évfolyam

Életvezetés, életmód, szokásaink a múlt, a jelen, a jövő környezetében.

- A felgyorsult változások az életvezetésre is kihatnak. Sokszor a régi tapasztalat már nem használható.

10. évfolyam

Testi, lelki problémák. A megoldás módjai

- A szükségszerűen felmerülő problémákra – részben az értékrendek bizonytalanná válása miatt – sokszor hibás válaszok születnek: búskomorság, lelki betegség, depresszió, alkohol, drog, kiüttlanság. Az okok keresése mellett a fiziológiai hatások ismerete, a nehézségek érzékeltetése támpontokat adhat. Szemléltethető statisztikákon, videofilmeken, személyes találkozásokon keresztül.

11. évfolyam

A média szerepe. A tájékoztatás erkölcsé. Hirdetés, reklám

- Szinte nincs perc, hogy ne lenne jelen életünkben. A hatásmechanizmus megismerése helyrebillentheti a befolyásolhatóságot. Az elemzés csökkenti e technikák erejét. Az iskolaújság, az iskolarádió jó terep a gyakorlásra. Az előzőekben összegyűlt tapasztalatok környezetünkről és a média hírek összehasonlítása fontos útmutatás az alapos odafigyelésre, kritikai értékelésre.

12. évfolyam

Intézmények. Civil szervezetek.

- Feladatuk, hatáskörük és struktúrájuk mennyire hatékonyak? Hibáink kiküszöbölésére különböző törvényeket hozunk, ám olykor áthágják azokat. Felelős állampolgárként tiltakozunk ez ellen. Miképpen gyakorolhatjuk környezeti jogainkat? A drámajáték segítheti a különböző szerepek tartalmi megközelítését, az álláspontok, vélemények, lehetőségek átgondolását.

Tanórán kívüli tevékenységek

Erdei iskola

Az erdei iskola nem azonosítható valamelyik nevelési területtel. E kifejezés a tanulásszervezésre vonatkozik, nem annak tartalmára, vagy módszereire. Módja a mai gyakorlatban kétféle:

Önálló műveltségegységekre épül.

- az iskolai tantárgyak tanítását folytatja, de azt a helyszín lehetőségeihez igazítja, a közvetlen tapasztalással egészíti ki az ismeretszerzést, vagy azzal szemlélteti mondanivalóját. Kihasználja a kötetlenebb időbeosztást, az érdeklődéshez igazítja a tanítási egységek hosszát, sorrendjét.
- egy kiemelt tantárgy tanítását végzi, de intenzíven. Például csak biológiával, vagy idegennyelv tanulással, esetleg szabadban üzhető sportokkal foglalkozik. E kiemelt tantárgyak tananyaga azonban minden esetben a helyszínnel kapcsolatos.
- keresztantervből szerkesztett tantárgyat tanít. Mondjuk hon- és népismereti témát dolgoz fel, vagy éppen az egészséges életvezetést állítja homlokterébe.
- egy kiemelt képességfejlesztést hangsúlyoz. Az erdei iskolai tanítás fókuszában nemcsak új ismeretek megszerzése állhat. Segíthet a megfigyelő, vizsgáló, terepi tájékozódási készség stb. fejlesztésében, vagy eszköze lehet a kommunikáció, a dramatikus képességek javításának is.

Komplex műveltségegységekre épül.

- több tantárgyat az adekvát tananyag integrál. Mondjuk az ősz, az erdő, a falu élete alkalmat ad arra, hogy kapcsolódási pontokat kínáljunk a földrajz, a természettudományos, technikai és humán tárgyak s a művészetek között. Az erdei iskolai tantárgyak, vagy nem tantárgyi jellegű tevékenységek mind azonos téma köré

épülnek, azonos dolgot, jelenséget, helyzetet járnak körül sajátos, tantárgyi szempontjuknak megfelelően.

- több tantárgyat az adekvát képességfejlesztés integrál, azaz az erdei iskola programja összefűz minden olyan tananyagrészt, amely hasonló képességek fejlesztését célozza (megfigyelés, elvonatkoztatás, térbeli tájékozódás, fogalomalkotás stb.) Ekkor a program nem elsősorban az új ismeretek megszerzésére mozgósít, hanem a gyakorlás, cselekvések, tevékenységek, a meglévő ismeretek alkalmazása kap hangsúlyt.
- a tanulást a tanítási projekt integrálja

Projekt módszer

- E tanítási módszer vezérlése folyamattervezést kíván tanártól, együttműködő csoporttól egyaránt. A tanári terv a csoport "helyzetbe hozásának" terve, a tanulói terv viszont a feladatmegoldásra koncentrál. Mindkét esetben lényeges a fókuszok helyes megválasztása.
- A sikeres alkotás, a produkció attól függ, hogy a csoport tagjai olyan feladatokat kapjanak, vagy válasszanak, amiben igazán jók, amely megvalósításához a szükséges képességekkel rendelkeznek, és amihez kedvük, ösztönzésük is van. A feladat megoldása nemcsak az érdeklődést kívánja meg, az együttműködés egyben érdek is. A siker a kollektivitástól, felelősségvállaló együttműködéstől függ. Ezért valamilyen szinten a folyamatos érdekérvényesítés, és konfliktuskezelés is része a feladatnak. A csoporton belüli feladatok elosztását ezek a személyes szándékok és képességek határozzák meg. A projekt tehát a fejlesztő differenciálás eszköze is.
- A produktum szűkebb, vagy tágabb - adott esetben az intézmény egészét érintő, vagy azon is túlmutató - kör számára jeleníthet meg értéket. A közös alkotás, a közös siker identitást alapozó vagy növelő élmény.
- A tanár a projekten dolgozó csoportokat nem hagyhatja magára. Feladata, hogy a munka megfelelő fázisaiban visszajelző, a részeredményeket, a tervezet ütemének megfelelő haladást értékelő visszacsatoló szakaszokat iktasson be. Lehetőség van ilyenkor új szempontok, mások ötletei alapján a tervet módosítani. A projekten dolgozók ugyanis nincsenek versenyhelyzetben. A közös siker érdekében együttműködve célszerű dolgozniuk. Értékes eredményt csak mások eredményei által érhetnek el.

Környezet nevelési hagyományaink

- Tisztasági verseny
- Az intézmény szépítése: szemégyűjtés, fásítás, növényültetés, dekoráció
- Gyűjtési akciók: papír- és szárazelemgyűjtés
- Jeles napok: A Víz Világnapja, A Föld Napja
- Múzeumlátogatások: A Természettudományi Múzeum és a Csodák Palotájának rendszeres látogatása. Állatkerti és botanikus kerti séták.

- Üzem és gyárlátogatás: Rendszeresen szervezünk a tananyaghoz illeszkedő témájú gyárlátogatásokat (üveggyár, porcelángyár, kőgyár, vízművek, szennyvíztisztító, szeméttelp, hulladékégető, stb.)

Az intézmény környezettudatos működése

- Az intézményi étkeztetés (élelmiszerbiztonság, háztartási zsiradék)
- Vegyszerek az iskolában (kémia, fizika, biológia szertár veszélyes anyagai, takarító szerek, tollak, festékek)
- Tisztaság az intézményben (szemetelés, a tantermek és szobák, közösségi terek tisztántartása)
- Energiagazdálkodás (takarékoskodjunk a vízzel, a villannyal és a fűtéssel, értékeink megóvása, takarékoság az idővel)

2.10 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

- Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzését és értékelését.
- Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában is. Ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer felel szóban:
  - idegen nyelvek esetében egy-egy témakörön belül,
  - a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek, az emberismeret, a
  - társadalmi ismeretek és a természetismeret, tantárgyak esetében félévente,
  - az ének-zene, a dráma, a vizuális kultúra, a számítástechnika, a technika, a tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva (írásban),
  - a testnevelés tárgy követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
- Kitűnő minősítést kap az a tanuló, aki minden tantárgyból példás, illetve jeles osztályzatot kap.
- Jeles minősítést kap az a tanuló, akinek az év végi bizonyítványában legfeljebb két négyes osztályzata van.
- A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe vesszük azt is,

hogyan a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.

- A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetén a következők szerint történik:
- Az 1. osztályban félévkor és év végén, minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk.
- A 2-4. évfolyamon félévkor és év végén, 5. - 12. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjeggyel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.
- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból, minden tanulónak legalább három érdemjegyet kell szerezni félévente. Ha a tantárgyóraszám több heti kettőnél, akkor minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az ellenőrző könyvön keresztül. Az ellenőrző könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A pedagógiai program hatálya

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulójára, dolgozójára, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

Az iskola a működési engedély kiadásától – várhatóan 2018. szeptember 1-jétől - a fenntartó és tantestület által jóváhagyott pedagógiai program és helyi tanterv szerint szervezi meg, és végzi nevelő-oktató munkáját.

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri.

Módosítás

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a Szülői Szervezet vagy az Iskolaszék,
- az iskola fenntartója.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a Szülői szervezet és a diákönkormányzat képviselője útján javasolhatják.

A Pedagógiai Programot, annak módosítását a nevelőtestület fogadja el, kikérve a szülői szervezet véleményét, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Nyilvánosság

Az iskola Pedagógiai programja nyilvános. A Pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobáiban,
- az igazgatóhelyettesnél,

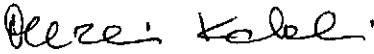
- az iskola igazgatójánál,

Felvilágosítást kaphatnak a pedagógiai programról:

- igazgató,
- igazgató helyettesektől.

Budapest, 2018. június 22.

Jóváhagyta:

igazgató

Nyilatkozat

A Burattino Iskola Szülői Munkaközösségének képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A szülői munkaközösség a pedagógiai program módosítását 2018. június 25-i ülésén megtárgyalta, a program módosítási javaslatát elfogadja.

Budapest, 2018. június 25.

.....*Mégya Erdős*.....

a szülői szervezet elnöke

Nyilatkozat

A Burattino Iskola Diákönkormányzata képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elfogadásához előírt véleményezési jogunkat gyakoroltuk. A Diákönkormányzat a pedagógiai program módosítását 2018. június 25-i ülésén megtárgyalta, a pedagógiai program módosítási javaslatát elfogadta.

Budapest, 2018. június 25.

.....*Rácz Bianka*.....

a diákönkormányzat vezetője